

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Péng- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
csimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**

felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: A hazai gazd. egyletek országos szövetsége. — Lisztharmat, Korompenész. Táskabetegség. A szilvalevél vörös loltjai. A lóher egy-két gombája. Egy hallgató. — Kertészeti szakos-

tályunk működése. II. Szentgyörgyi Lajos. — Egyveleg: Assicurazioni Generali. Értesítés. — Üzleti heti szemle — Piaczi árák. — Hirdetések. —

A hazai gazdasági egyletek országos szövetsége.

A hazai gazd. egyletek II-ik nagy gyűlése, mint t. olvasóink előtt is tudva van, egy bizottságot küldött ki, mely a szövetkezés szervezetét szövegezve, azt javaslatképen a III-ik nagy gyűlés elé terjessze.

E muokalat elkészülvén és erdélyi gazd. egyletünkhez is megküldetvén, az egylet egyszersmint feltett kérve, hogy az országos szövetségbe belépni, a szervezeti javaslatra észrevételeit megtenni és a folyó majus hó 25-én délelőtt 10 órakor Budapesten a köztelken tartandó III-ik nagy gyűlésen, (melynek egyedüli tárgyát a szervezés képezendi) résztvenni sziveskedjék.

A javaslatot e hó 5-én közgazdasági szakosztályunk, 7-én pedig ennek véleményével együttesen az igazgató választmány behatóan tárgyalta és lényegesen módosította; mely módosításokat, ha a nagy gyűlés is magáévá tesz, az erdélyi gazd. egylet a szövetségbe belépni fog. Az egylet képviselőjére s véleményének a szükséghez képest élő szóval leendő tolmácsolására az igazgató választmány Tisza László tiszteletbeli elnököt, Dr. Berde Áron választmányi tagot és Gamauf Vilmos egyleti titkárt küldötte ki, az előnevezettre ruházván az ezen alkalommal gyakorolható egy szavazatnak jogát.

Hogy t. olvasóink a szervezeti javaslat eredeti szövegéről, valamint az igazgató választmány által tett módosításokról teljes tudomás nyerjenek, mindkettőt egymás mellé állítva ezennel közöljük:

Az erdélyi gazd. egyesület szövege:

II. A szövetség tagjai az országos gazdasági egyesület, az erdélyi gazdasági egyesület és a megyei gazdasági egyesületek.

III. A szövetség évenként egyszer rendszerint az év első negyedében Budapesten rendes közgyűlést tart, melyet a szövetségi bizottság határozatából az elnök hív össze. Rendkívüli közgyűlés egybehívandó, ha az indokolt napirend csatolásával a szövetségi közgyűlésnek 15 tagja vagy az országos gazd. egyesület igazgató választmánya az elnököt ez iránt megkeresi.

Ezenkívül a szövetségi bizottságnak is joga van rendkívüli közgyűlés összehívása iránt szükség szerint intézkedni.

A közgyűlés határozatképes, ha a jogosult tagoknak legalább egy harmadrésze személyesen jelen van.

V. A közgyűlés saját kebeléből választja az elnököt és alelnököt, továbbá egy 28 tagu bizottságot.

A szövetségi bizottság stb.

A bizottság szövege:

I. Magyarország mezőgazdasági érdekeinek egyöntetű összképviselőre a gazdasági egyesületek szövetsége van hivatva.

II. A szövetség tagjai, az országos gazdasági egyesület és a megyei gazdasági egyesületek, a mely megyében gazdasági egyesületek nincsenek, de van kisebb gazdasági egyesület, ott a megyei gazdasági egyesület megalakulásáig ezen kisebb egyesület képviseli a megyét. Ha ily megye területén több ily kisebb gazdasági egyesület van, azok együttesen képviselik a megyét és érdekeiket.

III. A szövetség évenként egyszer, rendszerint az év első negyedében Budapesten rendes közgyűlést tart, melyet az elnök hív össze. Rendkívüli közgyűlés egybehívandó, ha a szövetség 6 tagja, vagy az országos gazdasági egyesület vagy a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minisztérium, vagy a szövetség bizottsága által az elnök annak összehívására megkeresetik.

IV. A közgyűlésen szavazattal bír:

- a.) Az országos gazdasági egyesület 12 tagja.
- b.) Az erdélyi gazdasági egyesület 3 tagja.
- c.) A megyei gazdasági egyesületek egy-egy tagja, azonban tanácskozási joggal az egyesületek még egyszer annyi tagot küldhetnek, mint a mennyi szavazattal bírnak.

V. A közgyűlés saját kebeléből választja az elnököt és alelnököt, továbbá egy 24 tagu bizottságot.

Az elnök és alelnök működésben maradnak a jövő rendes közgyűlésig, melyet megnyitván, még az új elnökválasztást intézik s ennek megtörténte után visszalépnek. Az elnökök újra választhatók s az időközbeni rendkívüli közgyűlés tanácskozásait vezetik.

A szövetség 24 tagu bizottsága a közgyűlések közti idő alatt működik, a következő közgyűlésnek a hozzá utasított tárgyak fölött jelentését beadja, ekkor visszalép, de tagjai újból megválaszthatók, azonban csak miután az általek előkészített és feldolgozott tárgyak a gyűlésen elintéztettek, szűnik meg működése.

Az újonnan választott bizottság a közgyűlés kezdetén választatik, működését azonban csak az előbbeni visszalépése után kezdi meg.

Az országos gazdasági egyesület titkársága teljesíti a közgyűlés és a szövetségi bizottság jegyzői és irodai teendőit és foganatosítja intézkedéseit. Ennek viszonzásul a szövetségi tagegyesületek rendes évdíjas tagul belépnek az országos gazdasági egyesületbe.

VI. A szövetségi közgyűlés tárgyai:

- a) közgeinek megválasztása,

d), a szövetség tagjai által a közgyűlést megelőzőleg a szövetségi bizottsághoz beadott kérdések és indítványok.

VII. A közgyűlés a szövetségi bizottság által feldolgozott vagy tárgyalás végett beterjesztett tárgyakat közvetlen tanácskozás alá veszi.

A közgyűlésen tett indítványok véleményezésre a szövetségi bizottsághoz tételnek át és csakis ennek véleményével kerülhetnek a folyó vagy közelebbi közgyűlés napirendjére.

VIII. A szövetség bizottsága — ide értve a két elnököt is — a közgyűlés által választatik.

a) a megyei egyletek 15 tagjából.

c) az erdélyi gazdasági egylet 3 tagjából.

c) az utolsó szövetségi közgyűlés által tanácskozásra kitűzött, továbbá a földmivelési ministerium, vagy a szövetségi tagok által tárgyalásra indítványozott és hozzá utasított tárgyakat tanulmányozza, felszereli és indokolt javaslata mellett terjeszti be a folyó vagy közelebbi közgyűlésnek.

b) a mult ülés által kitűzött és a szövetségi bizottság által előkészített és feldolgozott tárgyak,

c) a földmivelési ministerium által oda utalt kérdések.

d) a szövetség tagjai által beadott kérdések és indítványok.

A szövetségi közgyűlésen a földmivelési minister tetszése szerinti küldöttek által képviseltetheti tárczáját.

VII. A közgyűlés, a szövetségi bizottság által feldolgozott tárgyakat közvetlen tanácskozás alá veszi. Minden egyéb tárgy előkészítés végett a szövetségi bizottsághoz utalandó, azonban 5 tag kívánatára eldöntendő azon kérdés, vajon a fennforgó ügyet, a közgyűlés közvetlen óhajtja-e tárgyalni, avagy a legközelebbi gyűlés napirendjére kitűzni, ez esetben a szövetségi bizottság által a napirend szerinti tárgyalásra előkészítetik.

VIII. A szövetség bizottsága a közgyűlés által választatik.

a) a megyei egyletek 14 tagjából,

b) az országos gazdasági egylet 2 tagjából,

c) az erdélyi gazdasági egylet 2 tagjából.

A bizottság elnöke, a szövetségi közgyűlés elnöke.

IX. A szövetségi bizottság feladata :

a) a közgyűlés által hozott határozatok végrehajtása,

b) a jövő közgyűlés napirendjének megállapítása,

c) az utolsó szövetségi közgyűlés által tanácskozásra kitűzött, továbbá a földmivelési ministerium vagy a szövetségi tagok által tárgyalásra indítványozott és hozzá utasított tárgyakat tanulmányozza, felszereli és indokolt javaslata mellett terjeszti be a jövő évi közgyűlésnek. E végből saját tagjai közül az egyes kérdésekre szakelőadókat választ és ügyrendjét maga állapítja meg.

A szövetség bizottsága a közgyűlés lefolyta után megalkul és működését megállapítja, a hozzá utasított tárgyaknak a szakelőadók általi feldolgozása után a szükséghez képest együttes ülést tart, melyet az elnök hív össze, ha az összes feldolgozott anyag hozzá beküldve lett, vagy ha együttes tárgyalása szükséges vagy végre, ha a földmivelési minister, vagy a szövetség tagjai által új tárgyak lettek feldolgozás végett hozzá beküldve.

Lisztharmat. Korom-penész. Táskabetegség. A szilvalevél vörös foltjai. A lóher egy-két gombája.*)

Az itt egy czim alatt összefogott betegségek sem gombatanilag, sem küljeleikre nézve, sem pedig gazdáikra nézve együvé nem tartoznak. Csak azért fogom össze őket, mert mindenikről csak keveset, némelyikről éppen csak általánosságokat szándékozom mondani s így magában véve: egyik sem tenné

*) Dr. Szaniszló Albert kolos-monostori tanár előadásai nyomán jegyezte egy hallgató.

ki pl. egy akkora terjedelmű fejezetet, mint a mennyit az üszögnek, vagy akár az anyarozsának is szenteltünk.

Lisztharmat.

Igen elterjedt betegség, nevét onnan vette, hogy az általa ellepelt növények levelei, vagy szárai fehér porszerű anyaggal vannak bevonva. Ilyenmü foltok eleintén egyenként jelentkeznek, majd összefolynak azok úgy, hogy az egész levelet vagy szárat bevonják, később pedig sárga vagy barna színt is ölthetnek. E betegség okai Erysiphe és ezzel rokon — Podosphaera, Sphaerotheca stb. — gombanemek. A myceliumok itt nem nyomulnak be a növény szövetébe, hanem annak felületén foglalnak

helyet, itt-ott kiterült szívó szerveket — haustorium — képeve. — A tojásdad sporák tömlőkben jönnek létre — ascosporák — mely tömlők tokokban — perithecium — foglalnak helyet. A perithecium felülete nem sima, hanem szőraemű ágas nyulványokkal bír, melyek a perithecium egyes sejtszéljének megnyúlása által keletkeznek. E sporákon kívül conidiumok által is szaporodnak, nevezetesen a nyári szaporodás ezek által létesül, míg tavasszal az előbb említett tömlősporák, — melyek átteleltek — végzik e működést. E gombanem szaporodási folyamataiban termékenyítés is szerepel, nevezetesen a peritheciumokban levő sporákkal telt tömlők ily módon keletkeznek. — Megemlítem hogy peritheciumot a legérdekesebb Erysiphefajnál t. i. az E. Tuckerinél még nem találtak.

Ezen lisztharmanak nevezett betegség, mely nem is valami teljesen körülírt és határozott forgalom, sokféle növényen fordul elő, erről azonban más helyen tárgyalunk.

Korom-penész.

Ez is egy nem teljesen meghatározott s mint a tudósok mondani szokták, laikus fogalom. Feketekoromszerű alakjában jelentkezik, bár nem épen minden ilyen jelenség tartozik ezen kategóriába, pl. a mesgyék füvein található ilyen külemű jelenség a rozsdákhoz számít. Található úgy fűnemű, mint tanemű növényeken, leveleken, ágakon, termésen, hagymán, stb. Egy szembőlő példára hivatkozhatom intézetünk környékén; t. i. azon két szomorú szilfára, mely egészen be van vonva ilyen feketeséggel s ha azt közelebbről nézzük, észrevehetjük, hogy a bevonat egy-egy helyt szinte meg van kergesedve, — a mikroszkop beigazolja, hogy az egész feketeség gomba. — Korompenészt, miként előbb említém, nagyon sok növényen találunk: mákon, repczén, kornlón, borsón, több fán stb. Előidéző gombái gyakran a legkülönbözőbb szaporodási szervekkel bírnak, mint azt a kornlón élő *Fumago salicimánál* láthatjuk. Soknál közülök csak egyes alakok, a fejlődésnek csak töredékei ismeretesek. Leginkább a *Fumago* és *Pleospora* nemek fajai létesítik azt; amaz a vegetatívban levő; emez pedig a megérett, vagy elhalt növényrészekben szokott mutatkozni. *Fumagót* láthatunk pl. a kornló levelén, fűzön, szilfán, hársfán, nyárfán stb. *Pleosporát* láthatunk pl. a repcze termésén (*P. napi*), a jáczint hagymáján (*P. hyacinthi*), stb.

A korompenészt okozati összefüggésbe szokták hozni a levelészekkel, minihogy az általa ellepített helyeken levelészeket s ezeknek ellenségeit a bőde-álszákat — *Coccinella* — is találjuk. A kettő közt csakis az a viszony lehet, hogy a levelészek által kiválasztott nedv a gombák fejlődésére alkalmas talajul szolgálhat s a korompenésznek azon sporái, melyek a légből oda hullanak említett nedven könnyen megtapadhatnak.

Kapcsolatban e tárggyal legyen itt felemlítve a *Sphaeria Fragariae* nevű gomba is, mely intézetünk kertjében, a földi eper levelén levő barna kerek foltokat létesíti.

Táskabetegség.

Szilván, kökényeu és Zelnice-meggyen — *Prunus Padus* — fordul elő s a még fiatal gyümölcsnek eltorzulásában áll. (Bábás szilva, birtóka.) Ugyanis ez lapos és nyomorék kinézésű; felülete ráncos vagy szemölcsös, egyszersmind fehér

vagy halványsárga porral van bevonva, csontára hiányzik s e helyett belsejében tág, léggel telt ür foglal helyet. Mekkora sárga nézve a kóros gyümölcsök rendes nagyságaik, vagy pedig — különösen hosszasági irányban — a rendesnél nagyobbak is lehetnek. Így pl. az intézeti kert Szamosának mentén van egy néhány kökénybokor; mely minden évben terem ily nyomorék gyümölcsöt s azok közt vannak olyanok is, melyek 1—1½ hüvelyk hosszúságaik. Az ily gyümölcsök egyszersmind idő előtt lehullanak.

E betegséget *Exoascus pruni* okozza, melynek mycelium fonalai a termést áthálózzák. A sporák tokokban — ascus — képződnek s ezek hosszukás képletek, képződésük kezdetén a hámsejtek és cuticula — a hámsejtek megvastagodott külfalának ellenállóbb felső rétege — közt foglalnak helyet, később pedig a cuticulát áttörve, a felület fölé emelkednek. Kiemelem ezen ascusokról, hogy ezek külön tartóba — perithecium — elhelyezve nincsenek, hanem szabadok; sok tekintetben a többi általunk említett ascomycetektől különböznek. Ezen ascusok s a bennök levő sporák képezik azon fehér, vagy sárgás színű port, melyet a gyümölcs felületén találunk. Maguk a sporák gömbölydedek, vízben, különösen, ha abban kevés cukrot is oldottunk fel, ½-1 óra alatt csirázni kezdenek. A csirázás menete itt nem olyan, mint az eddig említett gombáké, hanem összehasonlíthatjuk azt inkább a serélesztővel; t. i. abban áll a csirázás, hogy a spora egymásután egyes gömböcskéket vagy bimbókat hocsát (*Spropung*), nem pedig tömlőt. Hogy e csirázó sporák miként jutnak be a gyümölcsbe s miként teszik azt beteggé? — nem tudjuk, eddigelé mindazon kísérletek, melyek ép gyümölcsöknek sporákkal való behintés általi megbetegítését célozták, sikertelenek maradtak.

Minthogy ugyanazon fa több éven keresztül terem ily beteg gyümölcsöt, — következtetjük, hogy e gomba myceliuma alkalmasint a fiatal hajtásokban teletel át, miért is ezeknek lemetésze volna e betegség ellenszere.

A szilvalevél vörös foltjai.

A szilvaleveleken gyakran látunk szembeötlő vörös foltokat, a melyeknek valami különös jelentőséget nem igen lehet tulajdonítani, — de minthogy épen olyan szembeötlők és elég gyakoriak, jónak látom azokat felemlíteni. Előidéző gombájuk a *Polystigma rubrum*.

Ha e foltot az alsó lapján tekintjük, igen picziny pontok tűnnek szemünkbe, melyek mint kis nyílások befelé vezetnek. Hogy hová vezetnek, azt a levélnek egy vastagsági átmetszete mutatja meg a mikroszkop alatt. Itt apró spermogoniumok tűnnek elő, melyekben nyálkaszerű nedvet és apró szálcskákat találunk, mely utóbbiak spermátiumok. Ezen képletek viszonyát tovább nem fűzhetjük, mert a mint már egyebütt mondtam, a spermogoniumok és spermátiumok jelentősége és hivatása ismeretlen — és mivel a szilvaleveleken e gombából az egész vegetationalis szak alatt mást nem találhatunk; a téliro lehulló és elbarnult leveleket a földről felszedve kell tovább vizsgálnunk. Az ilyeneknél azt tapasztaljuk, hogy tél folyamában el-tűnnek az előbbi spermogoniumok és másféle tokok jelennek meg, a melyekben ascusokat s ezek mindenikében 8 tojásdad

spórát találhatunk. Valószínű, hogy tavasszal ezen ascospórák inficiálják újból a szilvaleveleket

A lóher egy-két gombája.

Peziza ciboroides. Lóherének 4 fajan, u. m. Trifolium repens, T. incarnatum, T. pratense, T. hybridum fordul elő, nyáron keresztül myceliumai a növényeknek minden részében elterjednek, kivéve a gyökereket. Késő ősztől kora tavaszig pedig sclerotiumok képződnek, melyek már nem a növény belsejében, hanem annak külfeületén foglalnak helyet. — Ugyanis ekkor a myceliummalak egyes csoportjai a növény különböző helyein ennek külfeületére törnek ki s azok kezdetben viaszlagyságu, teljes kifejtettségben fakeménységű barna vagy fekete színű képletekké idomulnak, melyek a gomba nyugvó myceliumait — sclerotium — képviselik. E sclerotiumok alakja igen különböző, gyakran gömbölyded, más esetben lepény idomu, vagy egészen szabálytalan alakokkal találkozunk. Még különbözőbb a képleteknek mekkorasága; mi tekintetben a szabálytalan alakúak érnek el legnagyobb mértéket — a legnagyobb 12 mm. hosszú, 3 mm. vastag, — míg a gömbölydedek közt gyakran találkozunk mákszem mekkoraságuakkal is. E sclerotiumok a gazdanövény teljes elrothadása után földre hullanak s július vagy augusztus hónapok semmi változás észre nem vehető, ez időtájtban pedig, ha kellő nedvességgel rendelkeznek s a földbe nagyon betakarítva nincsenek, termőtestet — stroma — hajtanak. A termőtestek hosszú nyélen (lehet egész 28 mm. hosszú, 0, 1—2, 0 mm. vastag) ülő korongokat (a korong átmérője 1—10 mm.) képeznek, melyeknek felső lapja kezdetben homorú, később azonban kidomborodik. E korongokban képződnek a sporatömlők — ascus — melyek mindenikében 8 spora van egymás felibe helyezve. Ha a spórák kiszabadultak, csiráznak s myceliumot hajtanak, de hogy a lóherébe miképp jutnak be? nem tudjuk.

A lóhere élődi gombái közt felemlitem még a Rhizoctoniát, mely a növény gyökerén élődik s nemcsak lóherén, hanem luczernán, sáfrányon stb. is előfordul s eddigelé leginkább a két utóbbi növényen, egyik faja pedig a burgonyán találtatott.

Egy hallgató.

Kertészeti szakosztályunk működése.

II.

A márczius 7-diki ülésben intézkedés tétellett, hogy a mai esti vonattal Amerikából hazaérkező Kovács János főtanodai igaztanárt, mint a szakosztály tagját, a szakosztály a maga részéről is köszöntse, nyilvánítván megérkező szeretett tagtársunknak üdvözlését és szerencsekívánatát.

Az idej ojtvány keresletből meggyőződván a szakosztály affelől, hogy a Batul alma-ojtványt mily nagy mérvben keresik, jövőre elhatározatott közel kétannyi nak terelése, hogy ez által mód és alkalom nyujtassék vevőinknek mielőbb birtokába jutni, e minden tekintetben kitünő almánknak.

Még egy pár ügy megbeszélése után izleltettek:

Szabó Sámuel utján igen szép nagy fejér édeskés névtelem almák, de a melyek semmi más becsesél nem birtak; Som-

kereki — Stengel — Gusztáv főerdész utján Sárdról igen szép és finom piros Vadadi-féle almák és batulok. Elnöktől jó pónyik és finom téli piroskakörte, Dr. Berde Áron alelnöktől valódi Brédei Rte = Nelguin és batulok s Veress Ferencztől igen szép példány nagyon kemény húsu Madel Rte.

Márcz. 14-én Gamauf egyt. titkár tagtárs jelent, hogy a városi polgármester ur, mint a helybeli phylloxera-bizottság elnöke, Clinton, Elvira, Riparia, Marion s Blach Pearl nevű amerikai szőlőmagvakat küldött át az egyesületnek termelés s illetve a tagok közt leendő kiosztás tekintetéből. Az egylet ojtványos kertjébe semmi esetben sem akarván a szakosztály szőlőféléket elegyíteni, a lapban kihirdetni határozta, hogy ajánlkozónak adassanak ki a magvak, a mi meg is történt.

Dr Réthy Mór tagtárshoz nagybecsű neje elhalálózása alkalmából, részvétirat küldése határozatott.

Nagyobb mennyiségű alma-körte magoncra lévén az egyesületnek szüksége, — e tavaszon győződött meg különösen szakosztályunk arról, hogy annak termelése mennyire nem felel meg a keresletnek s épen a miatt, mert nem cultiváltatik kellő mérvben, mily drágán kell nagyon is gyenge alanyoknak valókat szereznie be. Valóban megérdemelné, hogy nagyobb gond fordítassék ez alapágára is gyümölcsészetünknek. Nálunk különben a kertészváltozás okozta, hogy most kénytelenek voltunk idegen helyre fordulni.

Izleltettek: Gróf Haller Louise = Imecs Jenőné öngységától Fejéregyházáról Veress Ferencz utján háromféle alma, melyek egyikéről t. i. a Bassiner's Rteről, a kísérő iratban az mondatik, hogy a Batulnak valódi versenytársa lehetne. S épen azért, mert így hívatunk fel ennek érdemes voltára, nagyon is kerestük érdemeit, de fájdalom, föl nem találhattuk sem külsőség, sem belsőség tekintetében, mely utóbbi azonban azon körülménynek tudható be, miszerint már ugyszólva minden üdésege hiányzott, mely fátalítás a más kétfélével, t. t. az Ellin's Rte s egy névtelennel is közös volt. Hogy egészen üde állapotban igaz lehet az irás szava belbecsére nézve, az lehetséges, de hogy külsőleg megállhasson igéző szépségű Batulunk mellett, az kissé más kérdés.

Továbbá Jónás Billat borsai ref. lelkész urtól szintén kétféle szép és jó s különösen tartósnak jelzett névtelen s egy valódi kurtaszaru gyönyörű és jó piros párizs s a mint a beaküldő tiszteletes ur irá, nagyon termékenyek, a mi szintén egyik fő-fő kellék gyümölcsenyésztésünkben. Elnöktől Ribszton peppin és Angol téli pármén — valódi — jó almák, Szenkovich Mártontól szép és jó Jozefina (Josephine des Malines) mely körte nevének említésénél nem állhatjuk meg, hogy újból meg újból föl ne említsük, hogy minél több fát belölük! mint egyik legjelesebb téli körténkéből, a melyet 3—4 hónapon át folyton élvezhetni s jó expozícióban valódi rózsallattal fűszerezett piroskás húsu csemege gyümölcs, fája nagyon termékeny és nem kényes.

Márcz. 24. Örömmel vesz tudomást a szakosztály Gamauf tagtárs utján affelől, hogy a központban is mind inkább inkább kezdik az illetők magukévé tenni a Bereczki Máté kertjének ügyét, Hajós József és Somsich Pál nagytekintélyű ha-

zánkfiái zászlója alatt. Mely igazán örvendetes jelenségből bizony következtethetjük, hogy ez ügy méltó megoldást nyer, annyi- val is inkább, mivel minden oldalról hasonló nyilatkozatokkal találkozunk.

Nagy Dániel tagtárs tudatja, hogy Disznódról kapott kitűnő cseresnye galyaiból készséggel szolgál azon tagoknak, kiknek szükségük leend rá, köszönettel tudásul vétetvén, — az illetők a följajánlást igénybe venni ígérkeztek.

A szokottnál nagyobb izlelésre került gyümölcsök közül megemlíjük az ördög-kuti jó Sóvárit, dr. Berde Áron Londoni peppinjét és Szeresikáját, Korbuly Gergely kertjéből egy ismeretlen igen szép és jó tartós Rte fajt, mely ugy gazdasági, mint asztalinak kitűnő érdemesnek találtatott s ennek alapján széles elterjesztésre méltónak.

Shép és jó, állítólag Czitrom alma Szentgyörgyi Józseftől, Angol téli parmén, Száspap alma, Bánfy Pál, Karmelita Rte elnökötől s jó Bolveileri Bodor Antaltól s a Reményik testvérektől szintén egy pár féle ismeretlen szép és jó alma.

Márcz. 28: Tudatja titkár, hogy a Bereczki Mátétól rendelt 26 féle jeles körte fajok ojtógalyai megérkeztek, melyek számba vétetvén, a mai jegyzőkönyvbe be is vezettek s elojtás végett Zonda egyl. kertész urnak át is adattak, — részben szakosztályi elnök és jegyző is részesítettvén belőlük, hogy megmaradásuk annál inkább biztosíttassék.

A megrendeltekén kívül egészen újakat is volt szives mellékelni gyümölcsészeti apostolunk; úgy mint a Tömzsi, Fételapát kobakja és Mass Alexandrine állítólagos jelesekben, melyeknek eredményét annak idején tudatni fogjuk.

Sok időt vévén igénybe az érkezett galyakkal való bibelődés, egy pár csekélyebb jelentőségű tény megbeszélése s elnök által hozott batul, téli piroska körte és Jozefina ismert jó gyümölcsök megizlelésével az ülés véget ért.

Az április 4. és 11-iki ülésekben több nevezetes tárgy intéztetett el, — azok közt kimondatott, hogy időnként nagyobb szabású összejöveteleket is kívánatos volna létesíteni, mely alkalma- kakra aztán az érdeklődő női publicum is meghivatnék, továbbá szakosztályi jegyző jelenti, hogy Mike Lajos lelkész és Jarió Imre tanítónak mérsékelt árban ojtógalyakat kérnek az egylet- től vidékeiken való szaporíthatás tekintetéből, mely mozgalom örvendetes tudásul vétetvén, utasított jegyző, hogy jelzett ügybuzgó társakat utasítsa kérelmeikkel az ig. választmányhoz járulni s kívánságuk bizonynyal teljesíttetni fog.

Kiadatni határoztatott jegyző által mindazon, különösen ojtási s ezzel kapcsolatos teendők sorozata egyl. kertésznek, melyek e tavaszon mulhatlanul elintézésre várnak. S aztán izleltettek Berde Istvántól Élesdről egy figyelemreméltó szép ismeretlen alma, elnökötől és alelnökötől jó Batulok, Veress Ferencztől Horváth kapitány utján Calvillszerü Rte, Jónás Bálint- tól ismételtén az a finom piros párizs, alelnökötől Nelguin és Szeresika, elnök és jegyző utján Veress Ferencz-féle Fortune körte (egykor igen nagyhirű volt, hanem most nem igen termelk.)

Elnökötől Bánfy Pál és Bolveileri, jegyzőtől szintén igen jó Bolveileri, Esperen bergamotte és téli esperes körték.

(Vége köv.)

Szentgyörgyi Lajos.
szakosztályi jegyző.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az erdélyi részek lötenyészésének emelésére engedélyezett lötenyészési- juttalómdíjosztások következő helyeken fognak ez idén megtartatni, u. m.: Brassóban május 30-án, Déván augusztus 3-án, Kolozsvárott szeptember 1-én, Maros-Vásárhelyen szeptember 4-én és Tordán szeptember 9-én. Ezen díjosztások Kolozsvárott, Maros-Vásárhelyen és Tordán az elővezetendő egyéves méncsikók szemtéljével és esetleg megvásárlásával lesznek egybekötve.

A díjosztási állomásokon következő államdíjak lesznek kitűzve; még pedig:

A. A kolozsvári és maros vásárhelyi 80 darab magyar arannyal javadalmazott díjosztási állomásokon.

I. Sikerült szopócsikóval bemutatott anyakanczák számára, melyek jól ápolt egészséges és erőteljes állapotban vannak s jó tenyészkanzák kellekeivel bírnak.

Első díj . . .	12 darab magyar arany.
Második díj . . .	10 " " "
Harmadik díj . . .	8 " " "
Negyedik díj . . .	6 " " "
Ötödik díj . . .	5 " " "

II. Hároméves kanczacsikók számára, melyek kitűnő tenyészképességet ígérnek.

Első díj . . .	10 darab magyar arany.
Második díj . . .	8 " " "
Harmadik díj . . .	6 " " "
Negyedik díj . . .	5 " " "
Ötödik díj . . .	5 " " "
Hatodik díj . . .	5 " " "

B. A brassói, dévai és tordai 65 darab magyar arannyal javadalmazott díjosztási állomásokon.

I. Sikerült szopócsikóval bemutatott anyakanczák számára, melyek jól ápolt, egészséges és erőteljes állapotban vannak s jó tenyészkanzák kellekeivel bírnak.

Első díj . . .	12 darab magyar arany.
Második díj . . .	8 " " "
Harmadik díj . . .	6 " " "
Negyedik díj . . .	5 " " "

II. Hároméves kanczacsikók számára, melyek kitűnő tenyészképességet ígérnek.

Első díj . . .	10 darab magyar arany.
Második díj . . .	8 " " "
Harmadik díj . . .	6 " " "
Negyedik díj . . .	5 " " "
Ötödik díj . . .	5 " " "

A bemutatott lovak megbíralása, valamint az odaitélt dí-

jak kiosztása is, egy e végre alakult vegyes szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközölni.

A pályázó lovak tulajdonosai községelöljárói bizonyítványt tartoznak igazolni, hogy a szopócsikóval bemutatott anyakancza már a csikó születése előtt sajátjuk volt, vagy pedig, hogy a kiállított hároméves kanczacsikó egy, — az ellés idejekor birtokában volt anyától származik és általa neveltetett.

Minden tekintetben kitünő méncsikókat pályázaton kívül is díjakban részesíteni a díjosztó bizottság fel van hatalmazva.

Kolozsvárott, Maros-Vásárhelyen és Torján, ugyanezen bizottság fogja a szemlére elővezetett egyéves méncsikókat osztályozni; a megvételre alkalmasoknak ítétek sorából azután egyes példányok a ministerium által külön e czélból kiküldött közeg által az állam részére megvásároltatni fognak; megjegyzetük még, hogy ezen szemlére bármily más vidéki származású és más megyei tenyésztő birtokában lévő méncsikók is elővezethetők.

Hogy a díjosztó bizottság kellő időben megtudhassa valamennyi pályázó ottlétét, köteles minden pályázó a kijelölt nap díjosztási reggelén az illető pályázati állomás helyhatóságánál jelentkezni, hol további utasítást nyerend.

Kelt Budapesten, 1883. évi április hóban.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium.

EGYVELEG.

— Assicurazioni Generali. Lapunk hirdetési rovatában található ez intézetnek az 1882-ik évre és fennállásának 51-ik éveire vonatkozó zárszámlája. Ezen régi intézet, tevékeny és óvatos üzletvitelének megfelelőleg, az elmúlt évben is jelentékenyen haladt hatalmas fejlődésében. A díjbevételek 761,730 frt 98 kr. gyarapodás mellett fölemelkedtek 12.783,415 frt 63 krra. A díjkötelezők tárczája 1.768,863 frt 20 krnyi gyarapodással elérte a 17.250,119 frt 23 krt. A még érvényben álló életbiztosítási tőkék 5.214,551 frt 19 krnyi szaporodással felmennek 70.822,205 frt 82 krra. A készpénztartalékok immár kitesznek 28.799,108 frt 6 krt. Köztudomás szerint a lejárt évet nem lehet a biztosítási üzletre előnyös évek közé sorolni és e tény a Generali által teljesített kárfizetésekben is kifejezésre talál. Az előttünk fekvő kimutatás szerint a társaság 1882-ben 32.591 káresetben kármentesítések, mentési és kárbeeslési költségek fejében kifizetett 9.186,775 frt 13 krt., vagyis kerek összegben 1½ millió frttal többet, mint a megelőző évben. Ez intézet által alapítása óta kármentesítésekben, mentési és kárfelvételi költségekben kifizetett összegek 488,258 káreset mellett tesznek 160.174,718 frtot; mely összegben házánk részt vett 68,982 káresetben 27.831,634 frt 50 krral. Az előttünk fekvő jelentés különösen kiemeli az életbiztosítási üzlet öröndetes fejlődését. Az ujonan kötött életbiztosítások kitesznek: 1874-re 5⅓ millió frtot, 1880-ra 8⅔ millió frtot,

1881-re 9¼ forintot, 1882-re 12 millió forintot és az 1883. év első negyede még további emelkedést tüntet föl. Ezen tény a biztosító társaság hitel- és bizalomképességeinek fokmérőjéül veendő és egyszersmind a legszolidabb és a legbiztosabb alapot adja az intézet további fejlődésére és haladására. Ezen körülménynek, különösen a jelentékeny tartalékok megfontolt gyűjtésének rovhatja fel a Generali, ha mégis azon helyzetben van, hogy a viszonyok kedvezőtlen volta és oly jelentékeny tartalékok félretétele mellett is képes volt a 315 frttal befizetett részvényre 255 franc osztalékot adni.

— **Értesítés.** A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett állomás-közvetítő osztály — elfogad minden körébe tartozó bejelentéseket és kéri ugy a földbirtokos, mint a bérlő urakat, hogy az üresedésben lévő állomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papnövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhassuk. E közvetítésért költség nem terheli sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főczélja az, hogy a földbirtokos és bérlő urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje. —

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest május 12. | Bécs május. 12.

Buza	9:90 — 10:70 frt	10:10 — 11:60 frt
Rozs	7:40 — 7:60 frt	7:95 — 8:70 frt
Árpa, takarmány	6:45 — 7:10 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7:20 — 7:70 frt	8:00 — 9:50 frt
Árpa, seres	7:90 — 8:80 frt	10:00 — 10:75 frt
Zab	6:30 — 6:70 frt	7:00 — 7:50 frt
Törökbuza	6:65 — 6:80 frt	7:20 — 8:30 frt

Budapesti marhavásár május 10-én. Összes felhajtás 2740 db. nagy és — apró marha. Ebből eladatott 8 db. bika, 994 db. ökör, 400 db. vágó tehén, 140 db. fejős tehén, 53 db. bival, 823 db. borju, 322 db. juh. Árak: bika darabonként 130—150 frt, ökör páronként 260—320 frt, vágó tehén páronként 200—270 frt, fejős tehén darabonként 120—170 frt, bival páronként 160—180 frt, borju darabonként 14—20 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 4—14 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 52—54 frt, tehénhús 50—53 frt, borjuhús 46—50 frt, bivalhús 45—47 frt.

Bécsi marhavásár május 8-án. Összes felhajtás 3427 drb és pedig 1922 drb. magyar, 995 drb. lengyel és 510 drb. német fajta, melyből 3345 drb. ökör, 41 drb. tehén, 40 drb. bika és 1 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 53—62½ frt, lengyel 53—58 frt, német 54—61 frt, tehén 50—53 frt, bika 51—56 frt, bival 48 frt. Lában darabonként 130—230 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár május 11-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőlegelő részvénytársaság jelentése.) Mindazonáltal, hogy a szükséglet a múlt hetihez képest csekélyebb volt, az üzletben szilárd hangulat uralkodott és az árak emelkedő irányt követtek, mert külföldi piacokról kedvezőbb üzleti jelentések érkeztek.

Heti átlagárak: magyar vál. árú 240—280 kgr. nehéz $62\frac{1}{2}$ — $62\frac{3}{4}$ krajczár, 180—220 kilogramm, nehezek 60— $61\frac{1}{2}$ kr. Öreg 300 kilogramm tül 59—60 kr, vidéki sertés 58—60 kr. Transitóban: szerbiai 57—61 kr, romániai 59—60 kr, tüskés 56—58 kr tiszta kilogrammonként. — Összes felhajtás: 7529 darab, összes elhajtás 3135 drb.

Bócsi sertésvásár május 8-án. Összes felhajtás 5769 drb. és pedig 1413 drb. nehéz, 1716 drb. közepnehéz és 2640 drb. süldő; melyből 2695 drb. magyar, 2640 drb. orosz-lengyel, 312 drb. szerb és 122 drb. oláh fajta. Árak 100 kilónként: nehéz 54—57 frt, közepnehéz 50—54 frt, süldő 40—46 frt; szalonna és zsír 70—72 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybítás és vízművészeti kellékek tárlata.

WALSCH FERENCZ
első magyar gép-
és tüstőszerek, gyár,
harang és érezőntöde
ERDÉLYORSZÁGI FIÓKTELPE
Kolozsvárt.
Bel-Monostoruca 12. szám.

TOBOKI SZÉNYVÁZSÁGI KIALAKÍTÁS 1889
VILLE DE MOULOUXIN A D'Y
EMPEREUR
NAPOLÉON III

Szerelő-műhely kítak s vízvezetékberendezésére.

Tetemesen leszállított gyári árak mellett.

(2.)

(25 - 20.)

Ajánkozás.

Egy a magyar-óvári gazd. akademiát végzett gazdász, ki azonkívül a medgyesi és kolos-monostori gazdasági tanintézetek előadásait is hallgatta és mindezekről igen jeles bizonyítványokkal bír, — állomást keres. Kora 22 év, egészséges és erős testalkatu, becsületes és kautió képes, beszél németül, magyarul meglehetősen és románul tökéletesen. — A gazdaságnak önálló igazgatását saját felelősségére vállallja és szolgálatra minden perczen készen áll. — Czime: J. H. Hátszeg, poste restante.

(10.)

(2—3.)

Nem rozsdásodik Felten és Guilleaume-féle szabómalom At nem hágható

Aczél-tüskés-kerítés-sodrony

méterenkint 8 krajczáért kapható

KOLLERICH PÁL és FIÁNAL

BUDAPESTEN,

IV. Ferencz-József rakpartján

(7)

(1—15)